

การปกครองท้องถิ่นฝรั่งเศส

โครงสร้างการปกครองของฝรั่งเศส

- ประเทศสาธารณรัฐฝรั่งเศสมีการปกครองทั้งสาธารณรัฐ
ครอบคลุมพื้นที่ 4 เขต คือ
 - ฝรั่งเศส
 - เกาะ Corsica
 - จังหวัดโพ้นทะเล (les départements d' outre-mer – DOM)
 - ดินแดนโพ้นทะเล (les territoires d' outre-mer – TOM)
- เป็นรัฐเดี่ยว (unitary state) และมีการจัดระบบบริหารราชการ
แผ่นดินแบ่งเป็น 3 ระดับ ประกอบด้วย
 - การบริหารราชการส่วนกลาง
 - การบริหารราชการส่วนภูมิภาค
 - การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

การบริหารราชการส่วนกลาง

- ประธานาธิบดี: ประมุขแห่งรัฐ มีอำนาจในการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี
- นายกรัฐมนตรี: หัวหน้ารัฐบาล มีหน้าที่บริหารราชการแผ่นดินตามนโยบายที่วางไว้
- รัฐมนตรี: รับผิดชอบกระทรวงต่างๆ และดำเนินนโยบายตามที่ได้รับมอบหมาย

การบริหารราชการส่วนภูมิภาค

เป็นการจัดระเบียบบริหารราชการที่ส่วนกลางแบ่งอำนาจ (deconcentration) ให้ตัวแทนของรัฐเข้าไปดูแลและบริหารกิจการต่างๆ ในพื้นที่นอกศูนย์กลาง

- ❖ เดิมแบ่งเป็นจังหวัด (Département) และอำเภอ (Arrondissement) โดยมี ผู้ว่าราชการจังหวัด (Préfet) และ นายอำเภอ (Sub-préfet) แต่งตั้งจากส่วนกลาง
- ❖ ทศวรรษที่ 1960: มีการจัดตั้งเขตพื้นที่ทางปกครองในระดับ ภาค (Région) ขึ้น กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดประจำจังหวัดที่เป็นเมืองหลวงของภาคทำหน้าที่เป็นผู้ว่าราชการภาคด้วย
- ❖ ปัจจุบันการบริหารราชการส่วนภูมิภาคจึงมีเขตการปกครองเพิ่มขึ้น เป็น 3 ระดับ

การบริหารราชการส่วนภูมิภาค เมืองค้ประกอบที่สำคัญ 2 ส่วน

- (1) ผู้ว่าราชการจังหวัด (Prefet)

- ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นข้าราชการส่วนกลางในสังกัดกระทรวงมหาดไทย
- ทำหน้าที่เป็นกลไกของรัฐในการดูแลพื้นที่นอกศูนย์กลาง
- เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในจังหวัด
- มีอำนาจในการกำกับดูแลการกระทำของหน่วยการปกครองท้องถิ่น หากเห็นว่าการกระทำใดๆ ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นไม่ชอบด้วยกฎหมายก็สามารถนำเรื่องฟ้องร้องศาลปกครองเพื่อเพิกถอนการกระทำดังกล่าว

- (2) หน่วยงานของกระทรวงประจำส่วนภูมิภาค

- หน่วยงานของกระทรวงต่างๆ ในโครงสร้างการบริหารราชการส่วนกลางอาจจะเข้าไปจัดตั้งสำนักงานในท้องถิ่นต่างๆ เพื่อลงไปให้บริการหรือปฏิบัติหน้าที่นอกศูนย์กลาง

การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

- การปฏิวัติฝรั่งเศสในปี ค.ศ. 1789 เป็นจุดเริ่มต้นการพัฒนาการปกครองท้องถิ่นสมัยใหม่ในประเทศฝรั่งเศส
- รากฐานความคิดในการจัดการปกครองในยุคสมัยนี้ คือการมุ่งจัดความแตกต่างในองค์กรทางการเมืองในรูปแบบต่างๆ (Political Entities) ทั้งในเขตเมืองและเขตชนบท ให้อยู่ภายใต้รากฐานของกฎหมายอันเดียวกัน
- องค์กรทางการเมืองแบบเดิมในชุมชนต่างๆ จึงถูกแปรเปลี่ยนไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีรูปแบบเดียวกันทั่วทั้งประเทศ คือ“คอมมูน” หรือเทศบาล (“Commune”)
- ลักษณะเด่นของการจัดการปกครองในยุคสมัยนี้ก็คือการมุ่งสร้างความเป็นแบบแผนอันเดียวกันและความเสมอภาค (standardization and equalization)

การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

- เพื่อเป็นการลดช่องว่างระหว่างหน่วยการปกครองท้องถิ่นกับรัฐบาลกลาง จึงได้มีการสร้างหน่วยการบริหารปกครองในรูปแบบใหม่ขึ้นมา เรียกว่า“เดอปาร์ตมอง” หรือจังหวัด (Département) และ “แขวง” (District) ขึ้นมาเพื่อเป็นองค์กรเชื่อมโยงระหว่างหน่วยการปกครองท้องถิ่นด้วยกันเองและระหว่างหน่วยการปกครองท้องถิ่นกับรัฐ
- เริ่มแรกนั้นมีความพยายามที่จะจัดให้มีการเลือกตั้งเช่นเดียวกับคอมมูน แต่รัฐบาลของพวกจาโคเบ็ง (Jacobin) ในขณะนั้น พบว่าฝ่ายต่อต้านซึ่งยังคงมีอยู่ทั่วไปในเขตชุมชนต่างๆ อาจจะชนะการเลือกตั้ง จึงได้มีการเปลี่ยนแปลงไปสู่รูปแบบ“ผู้ตรวจการ”(Commissioners) ซึ่งเป็นข้าราชการที่ได้รับการแต่งตั้งจากส่วนกลาง โดยให้เหตุผลว่า“สาธารณรัฐนั้นเป็นหนึ่งเดียวและแบ่งแยกไม่ได้” (‘the one and indivisible Republic’)
- สมัยนโปเลียนมุ่งสถาปนาระบบราชการระดับชาติให้มีความแข็งแกร่งเพื่อเป็นกลไกหลักทางการบริหารของประเทศ ส่งผลให้ความเป็นอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอยู่อย่างจำกัด

การปฏิรูปปี 1982 และโครงสร้างปัจจุบัน

การปฏิรูปปี 1982 มีสาระสำคัญคือการเพิ่มอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกำหนดโครงสร้างการปกครองท้องถิ่นเป็น 3 ชั้น ได้แก่:

- ภาค (Région)
- จังหวัด (Département)
- เทศบาล (Commune)

กฎหมายใหม่นี้ส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการบริหารจัดการและตัดสินใจมากขึ้น

นอกเหนือจากนี้ มีหน่วยการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบพิเศษ ประกอบด้วย

- 1) การบริหารงานในเขตนครปารีสและเขตเมืองใหญ่ (เมือง Lyon และเมือง Marseille)
- 2) การปกครองนอกแผ่นดินใหญ่ ประกอบด้วย เกาะ Cosica, จังหวัดโพ้นทะเล (DOM), และดินแดนโพ้นทะเล (TOM)

เทศบาล (Commune)

- เทศบาล เป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นในระดับรากฐานที่มีความเก่าแก่และมีขนาดเล็ก
- มีสมาชิกสภาจากการเลือกตั้ง
- เทศบาลส่วนใหญ่ถึงกว่าร้อยละ 90 มีลักษณะเป็นเมืองขนาดเล็กและอยู่ในพื้นที่ชนบท
- เทศบาลในปัจจุบันมีพื้นฐานมาจากเขตทางศาสนา (Parishes) ตั้งแต่ศตวรรษที่10 – 12
- สถานะของเทศบาลในฐานะที่เป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นสมัยใหม่เกิดขึ้นในปี ค.ศ.1884 อันเป็นผลจากการออกกฎหมายพระราชบัญญัติเทศบาล ครอบคลุมชุมชนต่างๆ ทั่วประเทศ ตั้งแต่เมืองขนาดใหญ่ไปจนถึงหมู่บ้านเล็กๆ ในชนบท
- (1) เทศบาลขนาดเล็กและขนาดกลาง (ประชากรน้อยกว่า 20,000 คน)
 - มีลักษณะทางชุมชนเป็นเมืองขนาดเล็กหรือเป็นหมู่บ้านตามชนบท
 - ต้องพึ่งพาและรับการปกป้องจากองค์กรทางปกครองในระดับที่สูงกว่าโดยเฉพาะอย่างยิ่งจังหวัด
- (2) เทศบาลขนาดใหญ่
 - อยู่ในชุมชนที่มีสภาพของความเป็นเมืองสูง
 - มีศักยภาพและทรัพยากรทั้งในทางการเงินและบุคลากร ไม่ต้องพึ่งพาองค์กรทางปกครองอื่นๆ

จังหวัด (Département)

- จังหวัดไม่ใช่เขตการปกครองตามธรรมชาติเหมือนเทศบาล แต่เป็นเขตการปกครองที่ถูกกำหนดขึ้นภายหลังการปฏิวัติฝรั่งเศส โดยมุ่งหวังให้เป็นองค์การระหว่างกลางที่เชื่อมโยงการปกครองในระดับท้องถิ่นเข้ากับรัฐส่วนกลาง
- เป็นการปกครองส่วนภูมิภาคที่อยู่คู่กับระบบการเมืองการปกครองของฝรั่งเศสมาช้านาน อยู่ภายใต้การบริหารของผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งแต่งตั้งจากส่วนกลาง
- ภายหลังการกระจายอำนาจในต้นทศวรรษที่ 1980 จังหวัดได้มีสถานะใหม่เป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่ซ้อนทับอยู่กับการปกครองส่วนภูมิภาค
- รัฐบาลได้มีการโอนอำนาจทางการบริหารกิจการสาธารณะต่างๆ ให้อยู่ในความรับผิดชอบของสภาจังหวัด (conseil général) ที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชน และบทบาทในฐานะผู้บริหารของผู้ว่าราชการจังหวัดก็ถูกแทนที่โดยประธานสภาจังหวัด (président du conseil général)
- มีงบประมาณ, อำนาจหน้าที่, บุคลากร และทรัพย์สินเป็นของตนเอง แยกออกจากจังหวัด
- ปัจจุบันจังหวัดมีจำนวนทั้งสิ้น 96 แห่ง (และอีก 4 แห่งในจังหวัดโพ้นทะเล) มีอำนาจหน้าที่ในการให้ความสนับสนุนการทำงานของหน่วยการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาล จัดทำบริการสาธารณะที่เกินขีดความสามารถของเทศบาลหรือกิจการที่ครอบคลุมพื้นที่ขนาดใหญ่

ภาค (Région)

- วัตถุประสงค์:

- ต้องการจัดตั้งเขตการบริหารขนาดใหญ่เพื่อกระจายภารกิจและอำนาจหน้าที่ซึ่งรวมศูนย์อยู่ที่ส่วนกลาง

- รองรับนโยบายด้านการพัฒนาประเทศขนาดใหญ่ที่ครอบคลุมพื้นที่เกินกว่าจังหวัด

- ปี ค.ศ. 1956: รัฐบาลจัดให้มี "เขตจัดตั้งในระดับภาค" จำนวน 22 แห่ง

- ทศวรรษที่ 1960: รัฐบาลต้องการเร่งรัดการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับภูมิภาค จึงรวบเอาจังหวัดต่างๆ เข้าไว้ด้วยกัน และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดในเขตจังหวัดศูนย์กลางทำหน้าที่เป็นผู้ว่าราชการภาคเพื่อประสานงานหน่วยราชการต่างๆ

ภาค (Région)

- พัฒนาการสู่การเป็นท้องถิ่น

- ปี ค.ศ. 1972: มีการออกพระราชบัญญัติจัดตั้งภาคขึ้น โดยมีสถานะเป็น "องค์กรมหาชนอิสระ" ทำหน้าที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

- กระบวนการกระจายอำนาจในต้นทศวรรษที่ 1980: ภาคได้เกิดขึ้นในฐานะหน่วยการปกครองท้องถิ่น

- มีสภาภาค (conseil régional) ที่มีสมาชิกมาจากการเลือกตั้งทำหน้าที่ฝ่ายสภา

- มีประธานสภาภาค (président du conseil régional) เป็นผู้นำฝ่ายบริหาร

- มีคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคม (comité économique et social) ทำหน้าที่เป็นองค์กรที่ปรึกษา

- ปัจจุบันภาคมีจำนวน 22 แห่ง (และอีก 4 แห่งในจังหวัดโพ้นทะเล)

- บทบาท: มีลักษณะเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นในโครงสร้างส่วนบน เพื่อทำหน้าที่ด้านยุทธศาสตร์และการวางแผนในระดับท้องถิ่น

- ถูกจัดวางบทบาทในฐานะองค์กรพี่เลี้ยง เพื่อบูรณาการ สนับสนุน และจัดหาทรัพยากรที่จำเป็นให้กับจังหวัดและเทศบาลซึ่งเป็นองค์กรในระดับปฏิบัติการ

การปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ: นครปารีส

- นครปารีสเป็นเมืองหลวงของประเทศและมีสถานะเป็นเขตจังหวัดพิเศษ โดยตั้งอยู่ในภาค "Ile-de-France"
- การบริหารปกครองในเขตนครปารีสมีสองสถานะพร้อมๆ กัน คือ เป็นทั้งเทศบาล (commune) และจังหวัด (département)
- ผลจากกฎหมายปี ค.ศ.1982 มีการกระจายอำนาจลงไปยังเขตหรืออำเภอ (arrondissement) ทำให้นครปารีสมีหน่วยการปกครองท้องถิ่นทั้งหมด 3 รูปแบบซ้อนทับกันอยู่

การปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ: นครปารีส

1. เทศบาลนครปารีส:

- โครงสร้างการบริหารเช่นเดียวกับเทศบาลทั่วไป: สภานครปารีส (le conseil de Paris) มีสมาชิก 163 คน มาจากการเลือกตั้งโดยตรง และนายกเทศมนตรีนครปารีส (le maire de Paris) มาจากการเลือกตั้งทางอ้อมโดยสมาชิกสภา
- อำนาจหน้าที่ของนายกเทศมนตรีนครปารีสคล้ายนายกเทศมนตรีอื่นๆ แต่เพิ่มเติมภารกิจเกี่ยวกับกิจการตำรวจท้องถิ่น (เช่น รักษาความสะอาดถนน, ระเบียบตลาด, การจราจร)

การปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ: นครปารีส

2. จังหวัดปารีส:

- พื้นที่ของนครปารีสมีสถานะเป็นจังหวัดมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1871 ทำให้เป็นทั้งเทศบาลและจังหวัดไปพร้อมกัน
 - หลังกระจายอำนาจปี ค.ศ. 1982 สภานครปารีสและนายกเทศมนตรีนครปารีสทำหน้าที่เป็นสภาจังหวัดและประธานสภาจังหวัด ในเวลาเดียวกัน
 - อำนาจหน้าที่เดิมของผู้ว่าราชการจังหวัดที่ถ่ายโอนลงมาจึงกลายเป็นอำนาจหน้าที่ของนายกเทศมนตรีนครปารีส (ในฐานะประธานสภาจังหวัด)
- * มีระบบงบประมาณแยกขาดออกจากกัน คือ งบประมาณของเทศบาลนครปารีส งบประมาณของจังหวัดปารีส และงบประมาณสำหรับกิจการด้านตำรวจ

การปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ: นครปารีส

3. เขต Arrondissements (อำเภอ)

- นครปารีสแบ่งออกเป็น 20 เขต
- กฎหมายปี ค.ศ.1982 ได้กระจายอำนาจลงไปยังแต่ละเขต ทำให้มีสภาเขตและนายกเทศมนตรีเขต เป็นของตนเอง
 - สภาเขต: ประกอบด้วยสมาชิกสภานครปารีสที่ได้รับเลือกในเขตนั้น และสมาชิกสภาเขตที่มาจากการเลือกตั้ง
 - นายกเทศมนตรีเขต: เลือกจากสมาชิกสภาเขตที่เป็นสมาชิกสภานครปารีสประจำเขตนั้น
- อำนาจหน้าที่ของสภาเขต: ดำเนินกิจการตามมติสภานครปารีส เป็นองค์กรที่ปรึกษาในเรื่องสำคัญๆ เกี่ยวข้องกับเขต (เช่น ผังเมือง), วางกฎเกณฑ์การใช้จ่ายงบประมาณที่สภานครปารีสจัดทำในส่วนกิจการสถานดูแลเด็ก, สวนสาธารณะ, สนามกีฬา
- อำนาจหน้าที่ของนายกเทศมนตรีเขต: เกี่ยวกับการทะเบียนราษฎร, การเกณฑ์ทหาร, การจัดทำบัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง, เป็นประธานกองทุนโรงเรียน, อำนาจอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดิน.
- มีงบประมาณของตนเอง (เป็นหมวดหนึ่งในงบประมาณของเทศบาลนครปารีส) และบุคลากรเป็นของเทศบาลนครปารีส

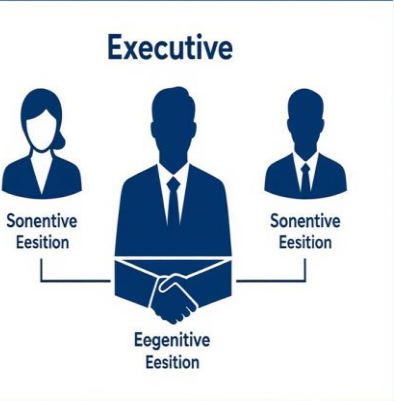
การปกครองพิเศษ: Lyon และ Marseille

- เดิมเมือง Lyon และ Marseille มีรูปแบบการบริหารในรูปของเทศบาล (commune) เช่นเดียวกับที่อื่นๆ
- ผลจากการเติบโตของเมือง ทำให้กฎหมายปี ค.ศ. 1982 (ฉบับเดียวกับที่ใช้แก้ไขระบบการบริหารในนครปารีส) มีการปรับปรุงระบบการบริหารในเมืองทั้งสองด้วย
- การปรับปรุงสำคัญ:
 - เพิ่มจำนวนสมาชิกสภาเทศบาล: เมือง Lyon เพิ่มเป็น 73 คน และเมือง Marseille เพิ่มเป็น 101 คน (ปกติเทศบาลจะมีสมาชิกสภาได้ไม่เกิน 69 คน)
 - ภายในพื้นที่ที่เทศบาลยังได้มีการซอยแบ่งพื้นที่ออกเป็น เขตย่อยๆ เมือง Lyon มี 9 เขต และเมือง Marseille มี 16 เขต
 - ภายในเขตต่างๆ มีรูปแบบการบริหารงานโดยมีสภาเขต และนายกเทศมนตรีเขต เช่นเดียวกับการบริหารของนครปารีส

Two-Tiered Organizational Structure

The diagram illustrates a two-tiered organizational structure. It features a central pyramid divided into three horizontal layers: 'Municipal' at the base, 'Departmental' in the middle, and 'Regional' at the top. The pyramid is also divided into four vertical sections. Each section contains an icon: a classical building (top left), a classical building (top right), a classical building (bottom left), and a classical building (bottom right). The pyramid is surrounded by several circular icons connected by lines, representing various organizational units or departments. The background is dark blue with white stars.

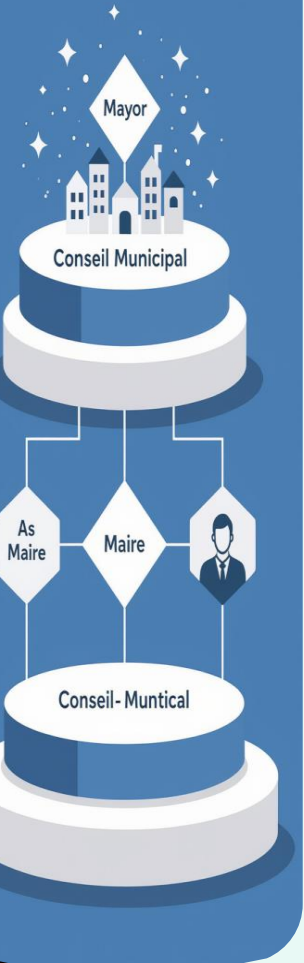

-

โครงสร้างภายในเทศบาล

•1. สภาเทศบาล:

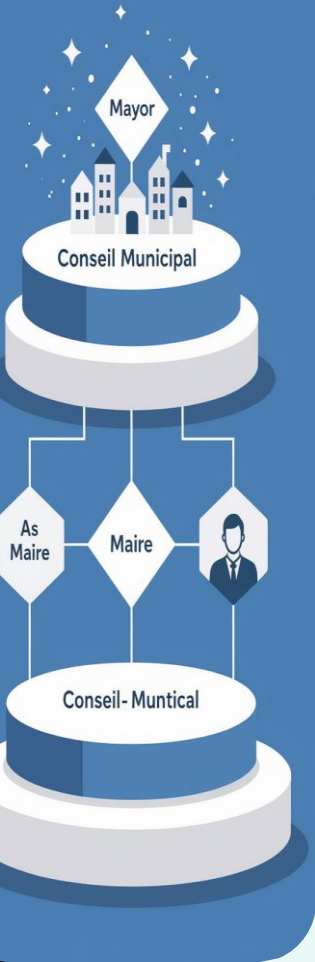
- สมาชิกสภาเทศบาล มาจากการเลือกตั้งของประชาชน มีวาระการดำรงตำแหน่ง 6 ปี
- จำนวนสมาชิกสภาแปรผันตามจำนวนประชากร
- ประชุมปกติอย่างน้อยทุก 3 เดือน หรือเรียกประชุมโดยนายกเทศมนตรี
- อำนาจหน้าที่หลัก: จัดการทรัพย์สินเทศบาล, การคลัง/งบประมาณ, การบริหารงานบุคคล, การเข้าร่วม/ลงทุนในองค์กรวิสาหกิจ
- สมาชิกอาจดำรงตำแหน่งอื่นๆ เช่น นายกเทศมนตรีหรือคณะเทศมนตรี, คณะกรรมการของสภา, หรือคณะกรรมการบริหารของหน่วยงานอื่นๆ
- เป็นผู้ให้ความคิดเห็นและคำปรึกษาในกิจการทั้งปวงที่เกี่ยวกับผลประโยชน์สาธารณะ หรือได้รับการร้องขอจากตัวแทนของรัฐ
- อาจจัดตั้งคณะกรรมการสามัญ (เช่น การวางแผนเมือง, งบประมาณ) และ คณะกรรมการพิเศษแห่งคอมมูน (เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วม)

โครงสร้างภายในเทศบาล

•2. นายกเทศมนตรี:

- ผู้นำฝ่ายบริหาร มาจากการเลือกตั้งโดยอ้อม (เลือกจากสมาชิกสภาเทศบาล)
- มีบทบาทหน้าที่ 2 ด้าน: ผู้บริหารของเทศบาล และตัวแทนของรัฐ
- ไม่สามารถถูกเพิกถอนโดยสภาเทศบาลได้ การเพิกถอนทำได้โดยพระราชกฤษฎีกาของคณะรัฐมนตรี
- มี "คณะเทศมนตรี" ช่วยเหลือนายกเทศมนตรีในการบริหารงาน (อย่างน้อย 1 คน ไม่เกินร้อยละ 30 ของสมาชิกสภา) อาจมี "เทศมนตรีพิเศษ" รับผิดชอบงานรัฐที่นายกเทศมนตรีได้รับมอบหมาย
- บทบาทในฐานะตัวแทนของรัฐ : รับผิดชอบงานด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย, การทะเบียนและสำมะโนประชากร, การเลือกตั้ง, การเกณฑ์ทหาร, การออกใบอนุญาตล่าสัตว์
- บทบาทในฐานะผู้บริหารของเทศบาล :
 - เกี่ยวกับการประชุมสภาเทศบาล: เรียกประชุม, กำหนดวาระ, จัดเตรียมมติ, เป็นประธาน.
 - เกี่ยวกับการปฏิบัติตามมติของสภาเทศบาล: ดำเนินการบริหารด้านการเงิน, ทรัพย์สิน, การทำสัญญาจัดซื้อจัดจ้าง
 - เกี่ยวกับการบริหารงานของเทศบาล: หัวหน้าสำนักงานเทศบาล, ผู้บังคับบัญชาสูงสุดของข้าราชการประจำสำนักงาน (แต่งตั้ง, เลื่อนตำแหน่ง, ลงโทษ)

โครงสร้างภายในจังหวัด (Département)

•1. สภาจังหวัด:

- สมาชิกสภาจากการเลือกตั้ง โดยแบ่งเขตตาม "กั๋งต็อง" (canton) แต่ละกั๋งต็องมีสิทธิเลือกสมาชิกสภาจังหวัด 1 คน
- สมาชิกสภาจังหวัดมีวาระการดำรงตำแหน่ง 6 ปี
- อำนาจหน้าที่: คล้ายคลึงกับสภาเทศบาล แต่มีอำนาจหน้าที่เพิ่มเติม เช่น ด้านเศรษฐกิจ (จัดตั้งองค์กรให้บริการด้านอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรม)
- มีอำนาจหน้าที่อย่างกว้างขวางตามหลัก "ความสามารถทั่วไป" ที่สามารถตัดสินใจและดำเนินกิจกรรมต่างๆ ได้ทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของจังหวัด

•2. ประธานสภาจังหวัด:

- มาจากการเลือกตั้งของสมาชิกสภาจังหวัด และมีวาระการดำรงตำแหน่ง 3 ปี
- หลังกระบวนการกระจายอำนาจในปี ค.ศ. 1982 มีการถ่ายโอนอำนาจทางการบริหารของผู้ว่าราชการจังหวัดไปให้กับประธานสภาจังหวัด ทำให้ประธานสภาจังหวัดดำรงตำแหน่งผู้นำทางการบริหารควบคู่ไปกับตำแหน่งประธานสภา
- บทบาทและอำนาจหน้าที่ในฐานะผู้นำทางการบริหารมีลักษณะเช่นเดียวกันกับนายกเทศมนตรี

โครงสร้างภายในจังหวัด (Département)

•3. คณะกรรมการจังหวัด

- สมาชิกอยู่ระหว่าง 10-15 คน (ประธานสภาจังหวัด, รองประธานสภาจังหวัด 4-10 คน, และสมาชิกสภาจังหวัดอีกจำนวนหนึ่ง)
- มีอำนาจหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายจากสภาจังหวัดในลักษณะที่เป็นส่วนขยายจากฝ่ายบริหาร และเชื่อมโยงการทำงานของฝ่ายบริหารเข้ากับฝ่ายสภา
- ไม่ถือว่าเป็นคณะผู้บริหารของประธานสภาจังหวัดและไม่ได้ร่วมใช้อำนาจหน้าที่ของฝ่ายบริหาร มีบทบาทในการทำการต่างๆ แทนสภาตามที่ได้รับมอบหมาย ยกเว้นในเรื่องงบประมาณ

โครงสร้างภายในภาค

สภาภาค

ประธานสภาภาค

คณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคม

เกณฑ์การจัดตั้งและยกฐานะ

•เทศบาล (Commune):

- พัฒนามาจากชุมชนดั้งเดิม (Parishes) ในสมัยกลางของยุโรป
- เป็นการจัดตั้งอยู่บนฐานของชุมชนต่างๆ ที่กระจายอยู่ทั่วฝรั่งเศส ซึ่งเกิดขึ้นมาก่อนที่จะมีการจัดตั้งหรือยกฐานะเป็นหน่วยทางการปกครอง

•จังหวัด (Département):

- พัฒนาตนเองมาจากเขตพื้นที่ทางการปกครองที่รัฐได้จัดตั้งขึ้นภายหลังการปฏิวัติฝรั่งเศส ในศตวรรษที่ 18
- เป็นเขตการบริหารราชการส่วนภูมิภาคเพื่อเชื่อมโยงการบริหารปกครองในระดับท้องถิ่นเข้ากับรัฐส่วนกลาง มิใช่เขตการปกครองที่สะท้อนลักษณะทางชุมชน
- หลังกระบวนการกระจายอำนาจในปี ค.ศ. 1982 ได้รับการยกฐานะเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นภายใต้การบริหารของสภาจังหวัด

•ภาค (Région):

- เป็นผลมาจากนโยบายของรัฐบาลในยุคทศวรรษที่ 1970 โดยมีเหตุผลผลักดัน 2 ประการ:
 - 1.แก้ปัญหาละเลยการรวมศูนย์อำนาจแต่ขาดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ต้องการกระจายภารกิจออกจากส่วนกลางไปยังเขตพื้นที่ที่เกินกว่าจังหวัด
 - 2.ความต้องการเร่งรัดการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมนอก
- เกิดจากการรวบรวมเขตของจังหวัดต่างๆ เข้าไว้ด้วยกัน และได้รับการยกฐานะเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่อยู่ภายใต้การบริหารของสภาภาค

ภารกิจและอำนาจหน้าที่: หลักความสามารถทั่วไป

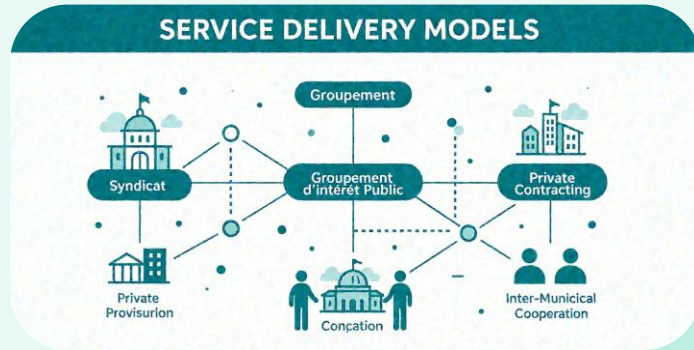
- ภารกิจและอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปตามแนวคิด "หลักความสามารถทั่วไป" (general competence) หรือ "การบริหารปกครองโดยอิสระ" (free administration)
- แนวคิดนี้ให้อำนาจท้องถิ่นในการกระทำหรือจัดทำ/จัดหาบริการสาธารณะใดๆ ก็ได้เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนท้องถิ่น ตราบเท่าที่ไม่ไปก้าวกาลังหรือกระทบต่ออำนาจหน้าที่ของหน่วยการปกครองอื่นๆ
- หน่วยการปกครองท้องถิ่นในฝรั่งเศสมีสถานะเป็น นิติบุคคลตามกฎหมายมหาชน และมีสิทธิตามรัฐธรรมนูญในการบริหารปกครองตนเองโดยอิสระ
- เทศบาลและจังหวัด: ยังคงสามารถริเริ่มจัดทำบริการต่างๆ ได้โดยอิสระ.
- ภาค: จะเป็นหน่วยงานวางแผนและสนับสนุนการทำงานของหน่วยการปกครองท้องถิ่นหรือองค์กรอื่นๆ
- ข้อจำกัด: เทศบาลขนาดเล็กมีศักยภาพและทรัพยากรจำกัด ทำให้รัฐส่วนกลางต้องเข้าไปช่วยเหลือโดยการจัดตั้งศูนย์การบริหารในระดับท้องถิ่น เพื่อระดมทรัพยากรในการจัดทำบริการ
- ภารกิจพิเศษของนายกเทศมนตรี: นอกจากเป็นผู้บริหารท้องถิ่นแล้ว ยังมีฐานะเป็นตัวแทนของรัฐ มีหน้าที่ดูแลให้มีการเคารพต่อกฎหมายและรักษาประโยชน์ของชาติ

การแบ่งภารกิจระหว่างระดับการปกครอง

- เทศบาล: การจัดการขยะ การดูแลถนน การศึกษาขั้นพื้นฐาน
- จังหวัด: การดูแลโรงเรียนมัธยม การจัดการขนส่ง การพัฒนาเศรษฐกิจ
- ภาค: การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม การจัดการศึกษา การขนส่ง
- รัฐ: การป้องกันประเทศ การรักษาความมั่นคง การต่างประเทศ

รูปแบบการจัดทำบริการสาธารณะ

- จัดทำเองโดยหน่วยงานของท้องถิ่น
- จ้างเหมาเอกชน
- ร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

ระบบการคลังท้องถิ่น

- สัดส่วนการคลังท้องถิ่นมีน้อยเมื่อเทียบกับภาครัฐ (ประมาณร้อยละ 20 ของการใช้จ่ายภาครัฐทั้งหมด)
- องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระเป็นอย่างมากในการใช้จ่ายเงินงบประมาณ
- มีการจัดตั้งศาลตรวจเงินแผ่นดินภาค ในทุกๆ ภาค เพื่อทำหน้าที่ควบคุมบัญชีและการคลังขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
- ท้องถิ่นมีอิสระในการกำหนดอัตราภาษีภายในกรอบที่กำหนด และมีอิสระในการใช้จ่ายตามความจำเป็นของตน
- สัดส่วนการใช้จ่ายขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด:
 - เทศบาล: ประมาณร้อยละ 52.4
 - จังหวัด: ประมาณร้อยละ 28
 - ภาค: ประมาณร้อยละ 9.6
 - องค์การความร่วมมือระหว่างหน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปแบบต่างๆ: ประมาณร้อยละ 10

แหล่งรายได้

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีแหล่งรายได้ที่หลากหลาย

- ภาษีท้องถิ่น
- เงินอุดหนุนจากรัฐบาลกลาง
- เงินกู้

ระบบบริหารงานบุคคล

- หลังการกระจายอำนาจ (ปี ค.ศ. 1982): รัฐบาลได้สร้าง"ระบบข้าราชการส่วนท้องถิ่น" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดึงดูดบุคลากรที่มีคุณภาพเข้าไปทำงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- กฎหมายปี ค.ศ. 1987 กำหนดให้ข้าราชการส่วนท้องถิ่นอยู่ภายใต้ระบบที่แยกขาดออกจากข้าราชการส่วนกลาง
- ปัจจุบัน: ข้าราชการส่วนท้องถิ่นมีจำนวนประมาณ ร้อยละ 26 ของกำลังพลในภาครัฐทั้งหมด
 - ส่วนใหญ่ทำงานอยู่ใน เทศบาล (ประมาณร้อยละ 75) รองลงมาได้แก่จังหวัดและภาค
 - ภาคมีอัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนบุคลากรมากที่สุด
- อำนาจในฐานะผู้ว่าจ้างยังคงอยู่ที่หน่วยการปกครองท้องถิ่นแต่ละแห่ง เช่น การสรรหาว่าจ้าง, การเลื่อนตำแหน่ง
- การกำหนดอัตราค่าตอบแทนถูกกำหนดโดยคำสั่งของสภาแห่งรัฐ หลังจากผ่านกระบวนการปรึกษารื้อกับสภาสูงว่าด้วยการบริการสาธารณะในท้องถิ่น